

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Vecāku atbildība – bērna aizgādība un saziņas tiesības

Vecāku atbildība – bērna aizgādība un saziņas tiesības

Kipra

1 Kāda ir juridiskā termina „vecāku atbildība” praktiskā nozīme? Kādas tiesības un pienākumus personai uzliek vecāku atbildība?

Jēdziens “vecāku atbildība” aptver vārda došanu bērnam, bērna aprūpi, bērna mantas pārvaldīšanu un bērna pārstāvēšanu visos jautājumos vai juridiskajos darījumos, kas skar bērnu vai viņa mantu. Praksē tas aptver visus jautājumus, kas saistīti ar bērnu pašu un viņa mantu.

Vecāku atbildība ir vecāku pienākums un tiesības; šo atbildību viņi īsteno kopīgi. Īstenojot vecāku atbildību, ir jāņem vērā bērna intereses (Likuma 216/1990 6. pants).

2 Kam parasti tiek piešķirta vecāku atbildība par bērnu?

Vecāku atbildību pār bērnu abi vecāki īsteno kopīgi.

3 Vai vecāku vietā var iecelt citu personu, ja vecāki nespēj vai nevēlas uzņemties vecāku atbildību par savu bērnu?

Jā, šādos gadījumos tiesa var iecelt aizbildni, kuram ir vecāku atbildība (Vecāku un bērnu attiecību likuma 18. panta 2. punkts, Likums Nr. 216/1990).

4 Kā tiek risināts jautājums par vecāku turpmāko atbildību, ja vecāku laulība tiek šķirta vai ja vecāki vairs nedzīvo kopā?

Ja laulība tiek šķirta vai anulēta, vai pasludināta par spēkā neesošu, jautājumu par vecāku atbildību izšķir tiesa, kas var to piešķirt vienam no vecākiem vai abiem vecākiem kopīgi, vai trešai personai (Likuma 216/1990 14. un 15. pants). Ja tiesa piešķir vecāku atbildību tikai vienam vecākam, tā var arī lemt par otra vecāka tiesībām uz saskarsmi ar bērnu, ņemot vērā bērna intereses (Likuma 216/1990 17. pants).

5 Ja vecāki noslēdz vienošanos par vecāku atbildību, kādas formalitātes ir jāievēro, lai šī vienošanās būtu juridiski saistoša?

Lai vienošanās kļūtu juridiski saistoša, tiesai par to ir jāizdod rīkojums.

6 Kādi ir alternatīvie konflikta ārpustiesas risināšanas līdzekļi, ja vecāki nevar vienoties par vecāku atbildības jautājumu?

Pašlaik nav alternatīvu strīda izšķiršanas līdzekļu kā vien tiesvedība.

7 Kādus jautājumus attiecībā uz bērnu var izlemt tiesnesis, ja vecāki iesniedz lietu tiesā?

Tiesnesis var lemt par jebkuru jautājumu, kas attiecas uz bērnu, tostarp saistībā ar vecāku atbildību, saskarsmes tiesībām, izglītību, veselības aprūpi, mantas pārvaldību, vārdu, uzturētājiem, ceļojumiem uz ārvalstīm un nolauņšanu.

8 Ja tiesa nolemj nodot bērnu viena vecāka atsevišķā aizgādībā, vai tas nozīmē, ka viens no vecākiem var izlemt visus jautājumus attiecībā uz bērnu, iepriekš nekonsultējoties ar otru vecāku?

Nē, jo ir jautājumi (piem., par bērna mantas pārvaldību), kurus neaptver jēdziens “aizgādība” tā šaurākajā izpratnē.

9 Ja tiesa nolemj nodot bērnu abu vecāku kopējā aizgādībā, ko tas nozīmē praktiski?

Praksē kopīga aizgādība nozīmē to, ka vecākiem lēmumi, kas attiecas uz viņu bērnu, ir jāpieņem kopīgi. Parasti tas nozīmē, ka bērns vienādi dzīvos pie abiem vecākiem.

10 Kurā tiesā vai iestādē ir jāvērtē ar iesniegumu par vecāku atbildību? Kādas formalitātes ir jāievēro un kādi dokumenti jāpievieno iesniegumam?

Jurisdikcija ir ģimenes lietu tiesai rajonā, kurā ir nepilngadīgā pastāvīgā dzīvesvieta. Procesu sāk, iesniedzot sākotnējo pieteikumu bez rakstiskas liecības. Šajā stadijā nav jāpievieno dokumenti.

11 Kāda kārtība ir jāievēro šajos gadījumos? Vai ir iespējams lietu risināt paātrinātā kārtībā?

Pieteikumu izsniedz otrai pusei, kuru aicina ierasties tiesā pieteikumā norādītajā datumā sava viedokļa paušanai. Lietās, kurās iesaistīts bērns, nepastāv ārkārtas procedūra, izņemot bērna nolauņšanas lietas. Tomēr, ņemot vērā šo lietu būtību, tiesa nodrošina, ka tām tiek dota priekšroka. Turklāt visiem minētajiem procesiem piemēro Eiropas Civiltiesību konvencijas 6. pantu un Kipras Republikas Konstitūcijas 30. pantu, kuros noteikts, ka visi tiesvedības procesi ir jāpabeidz saprātīgā termiņā.

12 Vai ir iespējams saņemt juridisku palīdzību, lai segtu tiesas izdevumus?

Jā, ja vien jūs atbilstat likumā noteiktajiem kritērijiem un jums ir tiesas rīkojums par šo jautājumu saskaņā ar Likumu 165(I)/2002.

13 Vai lēmumu par vecāku atbildību ir iespējams pārsūdzēt?

Jā. Pārsūdzību var iesniegt Ģimenes lietu apelācijas tiesā.

14 Dažos gadījumos varbūt ir jāvērtē tiesā vai citā iestādē, lai panāktu, ka lēmums par vecāku atbildību tiek izpildīts. Kāda kārtība ir jāievēro šādos gadījumos?

Tiesa, kurai ir jurisdikcija panākt, lai rīkojums par vecāku atbildību tiktu izpildīts, ir tā tiesa, kura šo rīkojumu ir izdevusi. Procesu sāk, iesniedzot pieteikumu ar pavēsti bez rakstiskas liecības, izmantojot Procesuāļajos noteikumos 2/90 minēto I tipa veidlapu.

15 Kas man jā dara, lai panāktu, ka šajā dalībvalstī tiek atzīts un izpildīts lēmums par vecāku atbildību, ko ir pieņēmusi citas dalībvalsts tiesa?

Pieteikums par atzīšanu un izpildi ir jāreģistrē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2201/2003 21. panta 3. punktu. Pieteikums ir jāreģistrē ģimenes lietu tiesā pēc bērna dzīvesvietas rajona vai —, ja bērns dzīvo ārpus valsts, — pēc atbildētāja dzīvesvietas rajona.

16 Kurā šīs dalībvalsts tiesā ir jāvērtē, lai apstrīdētu lēmuma atzīšanu par vecāku atbildību, ja lēmumu ir pieņēmusi citas dalībvalsts tiesa? Kāda procedūra ir piemērojama šādos gadījumos?

Jurisdikcija ir ģimenes lietu tiesai pēc bērna dzīvesvietas rajona vai —, ja bērns dzīvo ārpus valsts, — pēc atbildētāja dzīvesvietas rajona.

Kad iepriekš minētais pieteikums ir izsniegts atbildētājam, viņam/viņai ir tiesības ierasties tiesā un aizstāvēties, kā noteikts Likumā Nr. 121(I)/2000. Uz šo procesu attiecas Regula (EK) Nr. 2201/2003.

17 Kādus tiesību aktus piemēro tiesa, izskatot lietu par vecāku atbildību, ja bērns vai lietā iesaistītās puses nedzīvo šajā dalībvalstī vai ja tiem ir dažādas valstspiederības?

Piemēro Kipras Republikas tiesību aktus, jo īpaši Likumu 216/1990. Ja neviena no pusēm nedzīvo Kiprā, saskaņā ar Likumu 216/1990 Kipras valsts ģimenes tiesām nav jurisdikcijas iztiesāt attiecīgo lietu.

Lapa atjaunināta: 08/07/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.